

Naročnina za Jugoslavo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorje-
vi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-22.

Izhaja vsak torek, če-
trtek in sobota

Liubliana, torek 18. februarja 1936

Cena posamezni
številki Din 1'50

Debata o smislu za celoto

Naš odgovor »Narodnemu blago-
stanju«

Ce-kdo, potem so Slovenci do-
kazali, da imajo smisel za celoto
in da so pripravljeni za korist
države dati tudi dejanske in težke
žrtve. Zadržuje, če tu omenimo
samo razkosanost malega sloven-
skega naroda na tri države, če
nadalje omenimo naravnost ideal-
no vneto, s katero so se Slovenci
vedno borili za jugoslovansko mi-
sel, ki so jo vedno tudi pojmovali
tako čisto, tako nesebično in tako
brez vsakih špekulacij, ko njihče
drug. Pa tudi sicer je vsak apel
države našel pri Slovencih vedno
topel odjek, in naj je šlo za poso-
jila ali pa druge stvari, vedno so
Slovenci storiili svojo dolžnost in
dali državi, kar morejo dati dobri
državljeni. Zato je drznost brez
primer, če »Narodno blagostanje«
očita nam in indirektno s tem
vsej Sloveniji, da nima dovolj
smisla za celoto. Naj bo »Narodno
blagostanje« prepuščeno, da bese-
da o bogati Jugoslaviji ne bi bila
le prazna fraza, kar je danes žali-
bog, če bi se v Jugoslaviji godilo
vse tako, kakor so želeli in pred-
lagali Slovenci. Če bi bilo odvisno
le od Slovencev, bi bila Jugosla-
vija v resnici in že davno bogata
država, ki bi dala vsem svojim
državljanom blagostanje. Zatorej
mora priti »Narodno blagostanje«
že s konkretnimi stvarmi na
dan, če si upa zalucati oči, da
nimajo Slovenci smisla za celoto.
Samo pavšalne trditve v takšnem
vprašanju pač ne zadostujejo.

Se manj pa seveda tako prazni
argumenti, kakor jih uporablja
»N. B.« Po njegovem mnenju bi
bila dolžnost Slovencev, da so po-
polnoma zadovoljni in srečni, do-
kter je njih življenjski standard
tudi za spoznanje višji, ko oni v
drugih pokrajinah, kar morejo
vedno še reči, da so na boljšem.
Priporočali bi gospodom, ki si
upajo priti na dan s takšnim ar-
gumentom, da ga izvedejo dosled-
no ad personam in da se nikdar
ne revoltirajo, kadar jim gre za
košček bolje ko zadnjemu brez-
poselnemu človeku, kajti tudi oni
bi mogli reči, da gre nekaterim še
vedno slabše. Toda za svojo osebo
seveda takšen argument odklanja-
jo, za Slovence pa naj bi bil do-
ber! Vsa čast jim za to bratovsko
logiko!

Ce bi ta argument »N. B.« ob-
veljal, potem bi bilo sploh konec
vsakega napredka. Ker zakaj pa
se naj bi človek boril za napre-
dek, ko pa more biti sreden, ker
se nekaterim še slabše godi ko
njemu. Kar zadovoljni bodimo s
tem, kar imamo in če se ne bodo
več mogli voziti avtomobili po na-
ših cestah, se bomo vozili pa s
konji, če pa niti to ne bo mogoče,
bomo pa hodili peš. In če ni elek-
trike, kaj bi se razburjali, saj je
na svetu na milijone ljudi, ki je
sploh ne poznajo in če ne napre-
dujemo kulturno, kaj zato, saj so
drugod cele vasi, v katerih zna-
komaj vsak drugi brati in pisati! Ampak
takšne reakcionarne na-
zore naj si »N. B.« prihrani kar
za sebe, v Sloveniji pa za nje ne
bo doživel drugo ko pomilovalen
nasmeh.

Slovenci so se svobodno odločili
za Jugoslavijo in so še vedno za
Jugoslavijo, ker so prepričani, da
jim more ta omogočiti lepši in
večji razvoj, gospodarski, kultur-

ni in socialni, kakor pa jim je bil
mogoč pod vladno tujega naroda.
Ce so torej Slovenci celo pod tujo
vlado dosegli primeroma visok
življenjski standard, potem je le
naravno, da bi ga morala lastna
država še dvigniti. Politično osvo-
bojenje mora vendar primesti tudi
nov razvoj na gospodarskem, kul-
turnem in socialnem polju, ali pa
je zgrešilo svoj namen. Če so ne-
katere druge pokrajine bolj za-
ostale, potem to ni noben razlog,
da bi morale zaradi njih zaostati
vse druge, dokler bi ne bile vse
izenačene. Seveda pa je jasno, da
nihče ne reče, da bi morale ne-
katere pokrajine biti vedno za-
ostale. Ne, kajti tudi Slovenci so
za to, da doseže južna Srbija in vse
pokrajine enako razvojno stopnjo
ko Slovenija. Stvar je le v tem, da
se naj dvignejo te pokrajine do
stopnje Slovenije, ne pa da Slove-
nija pade navzdol na njihovo stop-

njo. Tako silno zanemarjene po-
krajine, kakor so mnogi kraji na
 jugu države, ne morejo v eni gene-
raciji doseči vsega tega, kar je bilo
zamuženo tekom stoletij. Relativno
morejo sicer bolj napredovati ko
najbolj napredne pokrajine, toda
absolutno bodo izenačene šele te-
kom generacij. Obžalujemo, če
»N. B.« te resnice ne more ali
pa noče doumeti.

Ni se ne čudimo, če »N. B.«
tudi ne more razumeti, kaj je pri-
nesla Slovenija kot svojo doto Ju-
goslaviji. Če misli »N. B.«, da je
dobro cestno omrežje brez realne
vrednosti, naj misli, toda slave si
s tem mnenjem ne bo pridobilo.
Tudi ni »N. B.« pomagati, če ne
razume, kaj se pravi to, da so
se nekoč mogle ceste v Sloveniji
primerjati s cestami v vseh sosed-
njih državah, da pa danes ne
vzdržijo niti najbolj mile primere.
Če misli »N. B.«, da je s takšnim

načrtovanjem ustrezno Jugosla-
viji, mu izrekamo iskreno sožalje.

»N. B.« je silno ogorčeno, ker
smo zapisali, da moramo dobiti v
Sloveniji javna dela tudi kot kom-
penzacijo za škodo, ki jo trpimo
zaradi sankcij. Vidimo, da »N. B.«
noče znati gospodarsko misliti.
Dobra gospodarska državna poli-
tika nalaga nujno državi kot dolž-
nost, da reši pred propadom ona-
ga davkoplačevalca, ki ji je bil
vedno dober in zanesljiv vir do-
hodkov. Ni pa v državi pokra-
jine, ki bi bila tako dober davko-
plačevalec ko Slovenija. Samo v
škodo države bo, če ta ne bo po-
magala Sloveniji z javnimi deli
in s tem sebi ohranila najboljšega
davkoplačevalca.

Kako temeljito pozna »Narodno
blagostanje« razmere v Sloveniji,
pa le eno konstatirajo. »N. B.«
se ni bala zapisati gorostasnost,
da je bila Slovenija glede davkov

bolj zaščiten kakor katere druga
pokrajina v državi, ker da so Slo-
venci bolj okretivi in složni! Za
pustni torek naj napiše »Narodno
blagostanje« cel članek o tem,
tako silno neresna je ta njegova
trditve!

Za konec še nekaj: Slovenci ni-
komur ne zavidamo, kar ima in
ne zahtevamo nič, kar nam ne gre
po pravici in po načelu enako-
pravnosti, ki velja tudi za Slo-
vence kot državni narod. Naše
čedne hišice, pa najsi so še tako
revne, naš nekoliko višji standard
pa se nam dosledno zaveda in iz
te zavisti se je porodil tudi očihek
»N. B.« Ta očihek pa dokazuje le-
no, da namreč manjka smisel za
celoto in za pravo jugoslovansko
misel ne nam Slovence, pač pa
onim, ki nam zavidajo celo to, do-
česar smo se priborili brez njih
in kar bomo ohranili tudi proti
njih volji.

Kriza lesnega gospodarstva Izvozniki morajo dobiti premije

Bivši vodja Zavoda za pospeše-
vanje zunanje trgovine dr. Juraj
Tomčič je objavil pod tem naslo-
vom v »Industrijskem Pregledu«
zanimiv članek, ki ga ponatiskuje-
mo v celoti. Članek se glasi:

»Stanje našega lesnega gospo-
darstva se je od 18. novembra da-
lje tako kritično razvilo, da je po-
stalo osrednji gospodarski pro-
blem vse države.

Vsa Slovenija, Bosna, Gorski
Kotar, Lika in Hrvatsko Primorje
trpe zaradi ustavitve lesnega iz-
voza, ker je skoraj vsa proizvod-
nja teh krajev bila usmerjena v
Italijo.

Naš izvoz se sicer more preori-
entirati na nova konzumna tržišča
kakor v Španijo, Francijo in fran-
coske kolonije, Egipt, Palestino,
Daljni Vzhod in Južno Ameriko
itd., toda za to je treba nekaj me-
secev in morda tudi več let; ker
pa je zaposlitev naše lesne indu-
strije tudi nad vse važen socialni
problem preje navednih krajev
lesne proizvodnje, kjer so morala
podjetja odpustiti svoje delavstvo,
je nujna pomoč nad vse potrebna.

Naša trgovinska politika je sku-
šala takoj po nastopu sankcijske
krize najti s pomočjo preferen-
cialnih dogovorov nova tržišča za
naše lesne proizvode, vendar pa ni
mogla zagotoviti večjega izvoza,
ker žalibog ni našla podpore niti
tam, kjer jo je smela v največji
meri pričakovati. Nismo mogli do-
seči niti tega, da bi se nam pri-
znale iste preference, ki jih uživa
celo država, ki ne izvaja sankcij.

Ker ni bila pomoč dosegljiva
s pomočjo trgovinsko-političnih
ukrepov, moramo takoj začeti z
izvajanjem ukrepov devizno-poli-
tične prirode, da se oškodovani
industriji učinkovito pomaga.

Po mojem mnenju bi morali ta-
koj obremeniti ves naš uvoz s po-
sebnim dodatkom pri obračunava-
nju deviz, ki se zahtevajo za pla-
čilo uvoženega blaga in zlasti ona-
ga blaga, ki služi luksuznim po-
trebam. Iz teh dodatkov pa bi se
moral ustvariti fond, iz katerega
bi se pri izvozu lesa na nova tr-
žišča plačevale izvoznikom premi-
je na devize, ki jih izročajo Narod-
ni banki. Na ta način bi se jim
omogočilo, da bi mogli biti kos
konkurenčnemu boju z drugimi
državami, ki že itak s tarifnimi in
drugimi ugodnostmi podpirajo iz-
voz svojih lesnih proizvodov.

Ta dodatek se more določiti v
odstotkih na vrednost blaga. Na
uvoženo blago bi se n. pr. mogel
pri nabavi deviz po dnevnem
obračunskem tečaju pribiti pri
uvozu iz držav, s katerimi smo v
pasivnih odnosih (ker je njih
uvoz večji ko naš izvoz), po Na-
rodni banki in v soglasju z mini-
strom za trgovino določen odstotni
dodatek, ki bi se uporabil za iz-
vozne premije lesnim izvoznikom.
Osrednji odbor lesnega gospodar-
stva ima natančne podatke za vse
vrste lesa in za vse izvozne re-
lacije ter je zato poklican, da so-
deluje z Narodno banko pri dolo-
čanju višine teh premij.

Uvozna trgovina se je dosedaj
razvijala brez težav, vse težave in
žrtve so padale le na izvozno tr-
govino. Samo pravično je, če dr-
žava zaščiti aktivni faktor svoje

plačilne bilance na breme pasiv-
nega faktorja, zlasti pa v času, ko
gre za velike interese gospodar-
ske in socialne narave velikih in
že itak pasivnih krajev.

Zbog velike poostritve krize za
naše lesne proizvode moramo na
vse zadnje vendarle, kar so za-
stopniki izvozne trgovine tudi že
ponovno zahtevali — opustiti tra-
dicionalni liberalizem in podvreči
uvoz strogi kontroli!

Vlada dr. Stojadinovića je na-
povedala v svojem programu, da
bo gospodarska vprašanja ekspe-
ditivno reševala. Imamo polno za-
upanje v sedanjo vlado in njenega
predsednika, ki ga zato tudi pro-
simo, da temu osrednjemu vpraša-
nju našega gospodarskega polo-
žaja posveti tudi vso potrebno
pažnjo!

Nedopustna nejasnost pri davkih

Nekdaj je bilo tako, da je vsak
davkoplačevalec vedno natančno
vedel, koliko mora plačati davkov
in ali je izvršil svojo davčno dolž-
nost v redu. Imel je svojo davčno
knjižico, iz katere je mogel vsak
hip ugotoviti, če je že plačal vse
davke in koliko mora še plačati.
Danes pa davkoplačevalec nikdar
ne ve, ali je plačal vse davke in
čeprav bi ravno kar plačal na dav-
kariji vse, kar bi od njega zahte-
vali.

Tako se je pripetilo pred dnevi
nekemu trgovcu, ki je znan kot
vesten davkoplačevalec, da je bil
na davkariji in vprašal, če je pla-
čal vse davke. Pogledali so v knji-
ge, mu povedali, da je plačal vse,
in da torej ni niti v najmanjšem
zaostanku. Po nekaj dnevih je bil
ta davkoplačevalec zopet na davka-
riji in takrat so mu nakrat pove-
dali, da je še v zaostanku s plači-
lom davkov, in sicer za nič manj
ko za petkratni znesek že pla-
čanih davkov. Davkoplačevalec
je prebledel, se moral nasloniti in
toliko, da ga ni zadela kap, kajti
kje naj vzame tako silno vsoto
denarja. Kasneje sicer na davka-
riji niso izključevali, da se je iz-
vršila pomota, toda nekaj bo naš
davkoplačevalec vendarle moral
na vsak način še plačati.

Takšno postopanje davkarije je

— najbolj milo povedano — po-
polnoma nedopustno! Vsi davčni
zakoni in vsi davčni predpisi so
iz lanskega leta in davkarija mora
čisto natančno vedeti, koliko mora
kdo plačati davkov. Absolutno ne
gre, da davkarija enkrat izjavlja,
da je davkoplačevalec vse davke
v redu plačal, drugič pa mu na-
dikira davkov, da mora zadeti
davkoplačevalca kap. Takšno po-
stopanje dokazuje, da se ne vodi
evidenca o davkih v redu.

Davkoplačevalec ima vso pravi-
co, da sme vsak hip zahtevati od
davkarije natančne podatke o pla-
čanih davkih ter o davkih, ki jih
mora še plačati. Če davkarija teh
podatkov ne more vsak hip dati,
potem opravlja slabo svojo dolž-
nost. Posebno v Sloveniji imajo
davkoplačevalci pravico, da to na-
glasijo, kajti davkarija, ki zna ta-
ko rigorozno izterjevati davke,
mora tudi dokazati, da enako ri-
gorozno vodi njih evidenco.

Poglavje za sebe pa je, kako je
mogoče nakrat najti tako veliko
vsoto, ki bi jo moral davkoplačev-
valec še plačati. Kajti podeželski
trgovci, ki bi moral plačati — in
za tega je šlo v omenjenem pri-
meru — več desetstisoč Din davka,
je pač tako izjemen primer, da bi
že zaradi tega evidenca o njegovih

davčnih plačilih morala biti zlasti
jasna.

Nejasnost pri davkih mora uni-
čiti vsak ugled davkarije, kar bo
njej v prvi vrsti v škodo, ker bo
vsaka davčna morala nemogoča.
Zahtevamo zato, da davčna upra-
va poskrbi, da bo vsak davkopla-
čevalec vedno vedel, koliko mora
plačati davkov in ali je svojo davč-
no dolžnost izvršil v celoti. Naknad-
nega obdačevanja, ki ima nuj-
no tudi značaj samovoljnosti, pa
mora biti konec.

Na vse zadnje se sme tudi to
zahtevati, da ni davčna uprava
vestna samo takrat, kadar predpi-
suje davkoplačevalcu davke, tem-
več tudi takrat, kadar gre za in-
terese davkoplačevalca, od katere-
ga davčna uprava tudi živi!

Tuj kapital in bencinski kartel

Beograjska sekcija avtomobilske-
ga kluba je imela v nedeljo svoj
redni letni občni zbor, na katerem
se je govorilo tudi o pomenu tuje-
ga kapitala za naš avtomobilizem
ter o vplivu tujih petrolej. družb
na razvoj našega avtomobilizma.
V odgovoru na razna vprašanja in
predloge zborovalcev je predsed-
nik sekcije dr. Velizar Jankevič
med drugim dejal:

»Naš avtomobilizem je bil leta
1934. na višku krize, katere glav-
ni vzroki so bili pomanjkanje last-
ne avtomobilske industrije, slabe
ceste, pomanjkanje lastnega gori-
va in slaba finančna politika.

Nimamo dovolj sredstev, da bi
postavili lastno avtomobilsko tvr-
nico, zato pa bi bilo potrebno, da
zainteresiramo tuje tvrdke, da po-
stavijo pri nas svoje avtomobilske
tovornice. V kako veliko korist bi
bila takšna tvornica bi se najbolj
pokazalo v primeru vojne.

Glede uvoznih carin na avtome-
bile mi je bilo v finančnem mini-
strstvu obljubljeni, da se bodo te,
če že ne čisto odpravile, pa vsaj
znatno znižale.

Vprašanje nacionalnega pogon-
skega goriva je za nas posebno
važno. To vprašanje bi se moglo
ugodno rešiti, ker imamo sedaj
vsaj dvojno ležišče nafte. Toda tuji
kapital ima interes, da ostanejo ta
ležišča neizkoriščena in zato je
stisnil vse mogoče, da izkoriščanje
te nafte prepreči.

To se mu je dosedaj tudi po-
srečilo.

Upamo, da ne bo ostalo le pri
teh ugotovitvah, temveč da se bo
tudi nekaj storilo, da tuji kapital
zaradi svojega profita ne bo oviral
našega gospodarskega razvoja.

Rezultat zagrebških zborničnih volitev

V nedeljo so bile v Zagrebu volitve za izvolitev 26 zborničnih svetnikov. Za volitve je vladalo posebno veliko zanimanje med političnimi krogi, ker se je nekaterim posrečilo, da so zanesli v volitve čisto političen pomeni. Za protikandidata predsednika Zveze trg. združenj, g. Prpića se je namreč javno izjavil dr. Maček, češ da je g. Prpić oportunist ter da so na njegovi listi tudi bivši pristaši g. Jeyticia. Ta politični moment je pri volitvah tudi odločil, kar z gospodarskega stališča ni ravno razveseljivo.

Za volitve same pa je bilo med volilci samimi zelo majhno zanimanje, če sodimo le po volilnih rezultatih. Od 3547 volilcev je namreč volilo samo 1320 volilcev ali 37,50%, torej dobra tretjina. Dve tretjini volilcev pa sta ostali doma in razloga te abstinence ni težko uganiti, saj je njena zveza s političnim značajem volitev na dlani.

Za listo g. Penića je glasovalo 816 volilcev, za listo g. Prpića pa 456, dočim je bilo 48 glasov neveljavnih.

Lista g. Penića je dobila 10 mandator, lista g. Prpića pa 6. Ni pa še gotovo, kateri svetniki so vse izvoljeni, ker so nekateri kandidati odstopili in ker morajo biti po volilnem redu zastopane tudi določene stroke. Gotovo je le to, da g. Prpić ni bil izvoljen, pač pa je izvoljen g. Penić.

Tudi v drugih mestih se je volilo v znaku političnih gesel in je skoraj povsod prodrla hrvatska lista.

V Karlovcu je glasovalo 51% volilcev, ter je dobil g. Ivan Vinc, solastnik tvrdke Bakšić nasl. 139 glasov, Mirko Malović pa 43.

Na Sušaku je dobil nosilec hrvatske liste g. Simić 514 glasov, njegov protikandidat Schwartz pa 177.

Hrvatska lista je nadalje zmagala v Bakru, Senju, Čakovcu, Bjelovaru itd.

Ali je to res potrebno?

Ljubljanska občina namerava ustanoviti lastno bolnišnico s 40 posteljami, ker mora plačati za drž. bolnišnico znatne prispevke, ne da bi od tega kaj imela. Puščamo za enkrat ob strani vprašanje, če ima občina danes sredstva za zgraditev lastne bolnišnice in če je pametno, da se ustanovi nova in majhna bolnišnica, mesto da bi se sedanja državna povečala, da bi postala res prava klinika. Pač pa moramo nastopiti proti načinu, kakor se namerava ustanoviti novo mestno bolnišnico. Občina namreč namerava odpovedati prostore Vajeniškemu domu, ki je nastanjen v šentpetrski vojašnici. Vajeniški dom naj bi se preselil v bivšo Waldherjevo hišo v Beehtovovi ulici, kjer je sedaj meščanska šola, ta pa naj bi šla neznanokam. Za vajeniški dom adaptirani prostori bi se znova adaptirali za bolnišnico, prostori v Waldherjevi hiši bi se adaptirali za vajeniški dom, meščanska šola pa bi šla v prostore, kjer bi bile zaradi nje potrebne tudi nove adaptacije. Ali je res treba vse vprašanje tako zelo komplicirati in ga podražiti. Ena ustanova išče nove prostore, zaradi tega pa naj jih iščeta še dve drugi. Ali res ni bolj pametno, da si samo bolnišnica, če je že res tako nujna, najde nove prostore, obe drugi pa naj ostaneta v svojih prostorih, kjer dobro in uspešno delujeta.

Takšno je naše kmečko gospodarstvo

Glavni center za izvoz jabolk iz užiškega okraja je Požega. Lansko jesen je bilo izvoženih iz Požege 1300 vagonov jabolk, od katerih pa je bilo 40% črvihih. Večina teh jabolk so morali zato uporabiti za žganje in sadjevec. Ko se je nekdo pojavil v Kaliforniji črv na jabol-

kih, so storili Amerikanci vse mogoče, da so črva zatirali. Pri nas pa se seveda za odpravo črva ni storilo nič. Če je črv, je pač črv, dal ga je pač ljubi Bog in zato ni mogoče nič storiti! Potem pa združimo in tožimo, da imajo naši kmetijski proizvodi nizko ceno. Kdo pa bo plačeval za črvice blago visoko ceno!

Statistika konkurzov in prisilnih poravnay

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 31. jan. 1936 nasled-

njo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečnega leta):

1. Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 1 (4), Savski 9 (5), Vrbaski — (—), Primorski — (—), Drinski 2 (2), Zetski — (—), Dunavski 1 (1), Moravski 1 (—), Vardarski — (—); Beograd, Zemun, Pančevo 2 (1).

2. Razglašene prisilne poravnave izven konkurza: v Dravski banovini 7 (6), Savski 5 (9), Vrbaski — (—), Primorski — (—), Drinski 6 (1), Zetski 1 (—), Dunavski 4 (9), Moravski — (—), Vardarski

— (1), Beograd, Zemun, Pančevo — (2).

3. Končana konkurzna postopanja: v Dravski banovini 5 (10), Savski 7 (12), Vrbaski — (1), Primorski 1 (—), Drinski 2 (4), Zetski — (1), Dunavski 3 (8), Moravski — (—), Vardarski 2 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (2).

4. Potrjene prisilne poravnave: v Dravski banovini 8 (11), Savski 2 (2), Vrbaski 2 (—), Primorski 1 (—), Drinski 2 (3), Zetski — (—), Dunavski 1 (3), Moravski — (—), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo — (—).

Zbornice in vprašanje razdolžitve kmeta

Zastopniki vseh zbornic v državi so imeli pretekli teden v Beogradu važno zborovanje, na katerem so razpravljali o vseh aktualnih gospodarskih vprašanjih ter zlasti tudi o vprašanju razdolžitve kmeta. Po vsestranski in izčrpni debati je bila glede kmetijske razdolžitve sprejeta naslednja resolucija:

»Naše trgovinske in industrijske zbornice morejo s pravico reči, da so od prvega trenutka pravilno razumele ogromni pomen in tudi vso delikatnost vprašanja kmečkih in drugih dolžnikov iz gospodarskih vrst ter potrebo ureditve teh dolgov in so zato že od vsega začetka ter neprestano izvrševale v tem oziru svojo polno dolžnost, kakor jim to nalagata obrtni zakon in uredba o zbornicah.

Ne da bi se to pot spuščale zbornice v podrobnosti in vse faze, ki jih je to vprašanje že doživelo, smatra konferenca za potrebno, da naglasi naslednje: Že v spomenici, ki so jo izročile zbornice gospodu ministru za trgovino in industrijo je bilo dobesedno rečeno:

»V zadnjih letih je vprašanje kmečkih dolgov in s tem tudi vprašanje našega zasebnega denarništva kar neprestano na dnevnem redu. Zakonodajalci o tem vprašanju je doživela že razne nepravilne. Kakor hitro se izda zakon ali uredba o tem vprašanju, že se mora ta ukrep proglašiti kot samo začasen, obenem pa se tudi pojavijo vesti o novem načinu njegove rešitve. To beganje, ki večinoma provizorijsko ustvarja usodno psihozo negotovosti in nesigurnosti, in sicer tako pri samih denarnih zavodih, ko tudi pri vlagateljih in v vsem gospodarskem življenju. To stanje pomeni največjo nevarnost za naše že itak čisto ohromelo denarništvo.

Zato imamo čast, naprositi Vas, g. minister, v prvi vrsti za potrebne ukrepe, da se že enkrat neha s takimi provizorijski in večnimi izpremembami ter presenečenji v tem občutljivem in usodnem vprašanju. Vsem nam je še v svežem spominu ona panika vlagateljev v jesni l. 1931. Podobne ali tudi manjše panike naše denarništvo še enkrat ne bi moglo preživeti.

Zato so gospodarske zbornice, ko je lani v avgustu kraljevska vlada objavila, da je odločena, da to vprašanje definitivno reši, na svoji konferenci v septembru 1935 v Ljubljani soglasno in z največjim zadoščenjem pozdravile sklep vlade, da se to vprašanje že enkrat dokončno reši, da bi se že enkrat nehala negotovost o tem tako pomembnem vprašanju, ker ta negotovost ubija vse naše gospodarsko, fiskalno in politično življenje.

Zalibog pa se je tudi tokrat ponovila ona nesrečna zgodovina. Kajti komaj je nova uredba o zaščiti kmeta stopila v veljavo, že so nastale govorice o novi uredbi, s katero bi se to vprašanje rešilo na čisto drugi način. Kar pa je pri tem posebno težko, je to, da so vesti, ki prihajajo od odgovornih činiteljev o novih rešitvah in tudi čisto konkretni predlogi takšne prirode, da prav resno ogrožajo

tudi že temelje veljavnega gospodarskega reda.

To zelo delikatno gospodarsko vprašanje ne sme dobiti čisto strankarsko-političen značaj. Gospodarstvo, od katerega je v prvi vrsti odvisno življenje naroda in države, ne sme postati orožje majhnih in hitro minljivih strankarskih kombinacij. Gospodarska vprašanja, in zlasti to vprašanje, se morajo reševati z vso resnostjo in strokovno pripravljenostjo, ki jim z ozirom na njih ogromni pomen tudi pripadati. Kako zelo pa se pri nas v tem pogledu nepravilno postopa, dokazuje dovolj jasno dejstvo, da se o tem delikatnem in kompliciranem vprašanju razpravlja brez kakršnihkoli zanesljivih podatkov.

Iz vseh teh razlogov apelirajo trgovinske in industrijske zbornice na vse odločujoče činitelje, da

takoj, dokler še ni prepozno, podvzamejo vse potrebno, da se enkrat za vselej onemogoči takšno postopanje pri reševanju tega vprašanja ter da se že enkrat to vprašanje definitivno reši in za vselej odstavi z dnevnega reda. Nič ne vpliva na gospodarsko življenje bolj slabo kakor negotovost, nič pa ni vneslo v naše gospodarsko življenje več negotovosti ko to stalno izpreminjanje reševanja tega vprašanja.

Nujna in definitivna odstavitev tega vprašanja z dnevnega reda na način, ki bo v soglasju z osnovnimi načeli veljavnega pravnega, socialnega in gospodarskega reda, je življenjska potreba vsega našega narodnega in državnega življenja. V nasprotnem primeru bo znešljava v našem narodnem gospodarstvu tako velika, da se bo le težko našlo zdravilo proti njej.

Beograjski velesejem že to jesen

Na svoje bodoče dohodke do nalez velesejem 7 milijonov Din posojila

Ceprav ni nobene dejanske potrebe za beograjski velesejem in čeprav je to poudaril v svojem znamenitem članku tudi beograjski »Industrijski pregled«, se bo vendarle otvoril beograjski velesejem že to jesen. Tako so vsaj sklenili na nedeljski seji uprave beograjskega velesejma. To pa predvsem zato, ker imajo sedaj zemljišče za velesejem, in sicer tako veliko, kakor ga nima skoraj noben drug velesejem. Obsega namreč nič manj ko 36,3 hektarjev. Na seji se je tudi poudarjalo, da bodo stroški za zgraditev velesejma tako veliki, da jih družba za zgraditev velesejma s lastnimi sredstvi ne bi mogla. Denar bo torej treba dobiti kje drugje. Toda kje?

Po proračunu, ki je bil sprejet na nedeljski seji, bi znašali vsi dohodki uprave okoli 510.000 Din, od česar bi se plačalo za honorarje, pisarniške potrebe in druge izdatke 170.000 Din (kar je vsekakor mnogo pre nizko proračunano), ostanek pa bi se porabil za izgradnjo sejmišča. Družba sama ima danes 283.000 Din gotovine in bi torej s prejšnjim zneskom razpolagala skupno s skoraj 600.000 Din.

Že prvo leto bi bilo na velesejmu prostora za 800 razstavljalcev. Vsi potrebni paviljoni, kioski in dvorane ter gostilniški prostori bi se zgradili takoj. Vsi stroški so proračunani na 6-5 milijonov Din.

Toda treba je upoštevati, da bo imel beograjski velesejem že prvo leto okoli dva in pol milijona dohodkov. (Kje neki so dobili jamstvo za te dohodke! Op. ured.) Na podlagi teh dohodkov v prihodnosti je bila uprava pooblaščen, da najame posojilo 7 milijonov dinarjev.

Kar smo že ponovno zapisali, to ponavljamo tudi danes. Nič nima proti temu, če si Beograd s svojim denarjem postavi tudi dva

velesejma. Odločno pa protestiramo, da bi se ta trmoglavni načrt izvedel z državno subvencijo. Kadar ni niti enega milijona Din za tako potrebno regulacijo ceste, kakor je preložitev Medenskega klanca, kadar dolguje država naši banovini 5-5 milijona za bolniške izdatke, kadar imamo na stotine milijonov letelih dolgov, kadar je državni vijak privit tako, da že poka zasebno gospodarstvo, v takšnih časih ne sme iti niti para denarja davkoplačevalcev za tako trmoglave in nepotrebne namene, kakor je beograjski velesejem.

Ne tiče se nas, kje bodo gospodje od uprave beograjskega velesejma dobili denarni zavod, ki bi jim na njih bodoče dohodke v oblikah posodil 7 milijonov Din. Če res dobe tak denarni zavod, blagor jim in tistemu denarnemu zavodu. Že naprej pa protestiramo, če bi ta denar posodil kateri državni denarni zavod. Mnenja smo, da so državni denarni zavodi v Beogradu že toliko izgubili — onemajmo samo veljanske odnose Narodne banke — da bi vsako lahkomišljeno posojanje denarja za podjetje, ki je še čisto v zraku, bila neoprostljiva lahkomišelnost. Poleg tega je v državnih denarnih zavodih tudi toliko našega slovenskega denarja, da imamo tudi vso formalno pravico, da protestiramo proti vsakemu takšnemu posojilu.

Zato ponavljamo: Če hoče imeti Beograd svoj velesejem, naj ga ima. Toda račun za ta sejem mora plačati sam! Državna subvencija ali pa posojilo državnih denarnih zavodov v ta namen pa je absolutno nedopustno!

Zadruga železniških nameščen-
cev v Beogradu zgradi svoj dom. Zadruga je dala v zadnjih 10 letih svojim članom za 35 milijonov Din posojil in za 5 milijonov posmrtnih.

Politične vesti

Seumo zasedanje Gospodarskega sveta Male antante se začne dne 24. februarja v Pragi. Zasedanje bo otvoril ministrski predsednik dr. Hódža. Železniški strokovnjaki vseh treh držav pa se sestanejo že 17. t. m.

Balkanska zveza se sestane marca meseca v Beogradu. Turški minister Ruždi Aras je izjavil, da je Balkanska zveza popolnoma neodvisna od Male antante, njen glavni cilj pa je delati za ohranitev evropskega mira. Čeprav je položaj v Evropi zelo napet, vendar pa ni posebne nevarnosti za mir.

Potovanje belgijskega ministrskega predsednika v Pariz se je končalo s popolnim uspehom. Ministrski predsednik je razpravljaj s francosko vlado zlasti o locarnskem sporazumu, o francosko belgijskem vojnem sporazumu iz leta 1920, ter o raznih gospodarskih vprašanjih, ki so ostala med Belgijo in Francijo še nerešena. V vseh vprašanjih je bilo doseženo popolno soglasje.

Zaradi napada na socialističnega poslanca Bluma, je francoska vlada razpustila organizacijo ekstremnih monarhistov »Action Française«.

Pri nedeljskih španskih volitvah, tretjih, odkar je Španija republika, je dosegla združena levica absolutno večino. Definitiven rezultat bo znan sicer šele 1. marca po ožjih volitvah, toda že sedaj ima levica zagotovljeno večino. Vlada skupina je dosegla le 60 mandator, desničarji pod vodstvom Gil Roblesa pa 135 mandator. V Kataloniji so avtonomisti zmagali na vsej črti. Volitve so potekle v glavnem mirno.

Nemško oboroževanje je povzročilo splošno tekmo v oboroževanju. Ameriški vojni proračun je bil zaradi te tekme povisan na 550 milijonov dolarjev. Anglija hiti, da modernizira svoje brodogradne in bo izdala za izpopolnitev svojega oboroževanja 300 milijonov funtov. Francija povečuje svoje zračno brodogradje ter pripravlja uredbo, s katero bo doseženo enotno vodstvo vseh ministrstev, ki so važna za državno obrambo.

Tudi iz Rusije prihajajo vesti o novem oboroževanju. Na Baltičnem morju bo povečala Rusija svoje vojne brodogradje za 10 križark po 10.000 ton, 76 podmornic po 3500 ton in tri brodogradne razdalceve. Svoje zračno brodogradje bo v enem letu podvojila, čeprav ima Rusija že danes 9000 vojnihih letal. Silno namerava Rusija povečati tudi svoje število tankov, in sicer kar za 62 divizij. Že sedaj pa ima Rusija skoraj od vseh držav največ tankov.

Fomorska konferenca se še vedno nadaljuje, čeprav ni nobenega pravega upanja, da bo privedla do uspeha. Nasprotno je vedno večja nevarnost, da zapuste konferenco še ameriški delegati.

Italijanska vlada demantira vest, da bi nameravala zaseči 10% hranilnih vlog po bankah in hranilnicah.

Italijansko uradno poročilo pravi, da je imela italijanska ofenziva na severnem bojišču uspeh.

Sedanja narodno socialistična ataka na katoliška društva in žide je po poročilih iz Berlina samo poskus, da se pozornost ljudi odvrne od nemških neuspehov v zunanji politiki in od velikih gospodarskih težav, ki jih preživlja Hitlerjevo carstvo.

Kardinal Schulte je zaprosil za avdienco pri Hitlerju zaradi preganjanja katolikov, a ga Hitler ni hotel sprejeti.

Po poročilih iz Hajlarja so doživele mongolske čete v boju z japonsko-mandžurskimi četami poraz in so se morale umakniti. Japonci prodirajo sedaj proti mestu Urga.

Zaradi vpada mandžurskih čet na sibirsko ozemlje je zahtevala sovjetska vlada kaznovanje krivcev ter veliko odškodnino za ubite sovjetske vojaške. Japonska vlada pa je vse te zahteve odbila. Sovjetski zastopnik pa te odklonitve ni hotel vzeti na znanje. Nevarnost vojne na Daljnem vzhodu je vedno večja.

Sovjetska vlada je zaradi zadnjih incidentov pozvala vse ruske državljane v Mandžuriji, da takoj zapuste Mandžurijo.

Japonski general Doihara, politični svetovalec japonske kvantunske armade in o katerem pravijo Kitajci, da se pojavlja vedno tam, kjer se v kratkem nato začne vojni dogodek, je dejal glede na zadnji rusko-japonski konflikt: »Ne verujem, da bi si upali sovjeti kljub zadnjim dogodkom na meji začeti vojno. Če bi pa sovjetsko mongolske čete prekoračile mejo, potem je najbrže vojna blizu.«

Vse južno-ameriške države se pogajajo o sklenitvi konvencije o skupnem sodelovanju vseh držav proti komunizmu.

Denarstvo

Tečaji tujih bankovcev v Švici

Kljub strogim predpisom proti uvažanju italijanskih bankovcev v Italijo, imajo ti na švicarskem trgu še precej stabilno veljavo. Tečaj manjših bankovcev znaša v Švici 19 do 1850 šv. frankov za 100 lir, za italijanske bankovce večje vrednosti pa se plačuje nekoliko manj. Po bankovcih je precejšnje povpraševanje, ker nudi razlika med tečajem majhnih in velikih bankovcev precejšnji zaslužek. Pa tudi tihotapstvo vabi k kupčiji z italijanskimi bankovci.

Tečaj majhnih češkoslovaških bankovcev znaša približno 1150 šv. frankov za 100 Kč, dočim znaša tečaj velikih čsl. bankovcev samo 11 frankov za 100 Kč.

Avstrijski šilingi se plačujejo po 57 šv. frankov za 100 šilingov. Madjarski pengi pa imajo tečaj 5340 šv. frankov za 100 pengov.

Novi bančni zakon v Turčiji

Gospodarski minister je predložil turškemu parlamentu nov zakon o bankah. Po tem načrtu morajo biti vse banke, do navedenega roka, delniške družbe ali komanditne družbe. Vsaka banka mora zaprositi finančno ministrstvo za dovoljenje, da sme poslovati. Banke, ki hočejo sprejemati hranilne vloge, morajo imeti posebne rezervne fondе v državnih papirjih, in sicer banke v mestih z do 50.000 prebivalcev v višini 50.000 turških lir, v mestih do 100 tisoč prebivalcev do 125.000 turških lir in v večjih mestih pol milijona lir. Vse že obstoječe banke morajo svoje rezervne fondе tem predpisom prilagoditi. Da ne bodo imele banke izgubo, bo dovolil finančni minister realizacijo dela teh državnih papirjev. Za državne zavode novi bančni zakon ne velja.

Naši državni papirji se obrestujejo zelo različno. Tako se obrestuje vojna škoda pri tečaju 356 dinarjev po 702%, 8% beglanske obveznice dajejo pri tečaju 6450 930%, 6% dalmatinski agrari pri tečaju 6270 Din 957%, dočim daje 7% Blair pri tečaju 7275 Din 962% in se torej obrestuje najvišje. 3% angleško posojilo Franciji v višini 60 (po drugih verzijah le v višini 40) milijonov funtov je bilo sklenjeno. Posojilo bo vrnila Francija v enem letu.

Zarružene države Sev. Amerike so nakupile na Kijatskem 50 milijonov unc srebca, da je srebrna podloga Amerike narasla na 2.152 milijonov dolarjev. Zlata podloga Amerike pa znaša 10.151 milijonov dolarjev.

Kako morajo biti spisane ponudbe za službo

(Nadaljevanje.)

Tako ali tako?

Kako naj pišemo ponudbe?

Na tisoče oči je uprtih na oglasne strani naših dnevnikov. Marsikomu je mali oglas zadnje upanje. Od njega pričakuje rešitev. Toda le redkim se naide izpolnitelj. Mnogi pa ostanejo razočarani. Pravijo, da jim sreča ni naklonjena.

Ustanavlja se novo podjetje. Priobči oglas. Išče prodajalce, dopisnike, knjigovodje, blagajničarke in sluge. Na stotine brezposelnih hiti v papirnice. Kupujejo papir, kuverte in znamke. S težavo se pripravljajo na pisanje ponudb. Poté se kakor pri najhujšem opravilu. Ure in ure presede, dokler ni zadnje papir popisan. Ponudba je gotova. Vsak se globoko oddahne. Še skok na pošto ali v upravo časopisa in delo je opravljeno.

Ponudbe romajo. Naposled so na pisalni mizi šefa novega podjetja. Ta je prijeten in nam dovolj, da si jih ogledamo. Lep kupček jih je.

Vzamemo prvo. Mlad trgovski pomočnik se ponuja za prodajalca. Prinašamo njegovo ponudbo. Z vsemi napakami. Dobesedno. Spremenili smo le imena:

T. T.

Novoustanovljeno podjetje.

Na Vaš inserat v Tisku od dne 8/10 1935 št. 236 stran 17 službe dobi sem čital da rabite trgovskega

Boli upoštevajte interese davkoplačevalcev!

Iz izjave češkoslovaškega finančnega ministra

V svojem listu smo že ponovno objavili razne izjave češkoslovaških vodilnih državnikov in finančnikov, ki so vse dokazovale, kako se na Češkoslovaškem trudijo, da zboljšajo upravo, da zatro v njej čim bolj vsak birokratizem in da tudi davčno upravo prilagode potrebam modernega poslovnega življenja. Zlasti pa smo opozarjali, kako se na Češkoslovaškem vladni krogi zavedajo, da so dohodki davčne uprave odvisni od dohodkov davkoplačevalca in da zato tam tudi ne vidijo v davkoplačevalcu samo žrtev davčnega vijaka. Žal so bila vsa naša opozorila, pa čeprav podkrepjena z živimi vzgledi iz bratske države in izpričana z besedami najbolj veljavnih mož, zaman in naša davčna uprava je ostala vedno ista, pa naj se finančni ministri še tako menjajo. Toda usodna zmeta je, če pri nas nekateri mislijo, da se ni treba ozirati na izkušnje drugi naprednejših držav, ker pri sedanjih naši upravi ni upati na nobeno zboljšanje, ker je naša uprava nesposobna, da izvede tudi najbolj enostaven načrt za uspešen boj proti krizi.

Češkoslovaški vzgled mora postati tudi za nas zakon in zato bomo še naprej opozarjali na izjave in ukrepe čsl. državnikov in finančnikov in zato objavljamo tudi posnetek iz najnovejše izjave čsl. finančnega ministra dr. Trapla.

Pred dnevi je povabil k sebi finančni minister dr. Trapl gospodarske uradnike in jim v dolgi izjavi razložil nekatere osnovne smernice svoje finančne politike, nato pa podrobneje svoj načrt glede ureditve davčnih dolgov. Za našo državo, ki ima okoli 3 milijarde davčnih zaostankov, je to vprašanje še zlasti važno in zato tudi načrt dr. Trapla posebno poučen.

Osnova vse finančne politike je po dr. Traplu, da je proračun v resnici uravnotežen, ker je od tega odvisen uspeh vseh ukrepov za oživiljenje domačega trga. Zlasti pa so od tega odvisne investicije. Pod to poglavje pa spada tudi zboljšanje finančnega stanja samoupravnih zastopov (kar se pri nas popolnoma pozablja). A tudi vprašanje znižanja bremena zadolžitve mora rešiti država in zato je Češkoslovaška tudi znižala debetno in kreditno obrestno mero (dočim je pri nas debetna ostala skoraj ista).

Iz teh vidikov mora postopati tudi davčna uprava. Če se povsed

v državi skuša znižati breme dolgov, potem mora revidirati tudi davčna uprava svoje davčne terjatve ter upoštevati gospodarsko stanje svojih dolžnikov. To olajšanje davčnega dolga pa se more izvesti samo individualno in čsl. finančna uprava se je sedaj lotila tega problema.

Predvsem pa si je priskrbel potrebna pooblastila, da more to vprašanje izvesti. Med drugim je znižala obrestno mero za zamudne obresti ter uredila, da se uvede za male davkoplačevalce (do 15 tisoč Kč letnega dohodka) dvoletna davčna priredba. Na ta način bo davčna uprava silno razbremenjena, ker tvorijo pri odmeri prihodnine mali davkoplačevalci polovico vseh davkoplačevalcev, na drugi strani pa bo tudi davkoplačevalec na boljšem, ker bo pri zboljšanju posloj v drugem davčnem letu plačeval iste davke kot v prvem. Če bi davkoplačevalec zamudil rok za prijavo davkov, potem mora davčna uprava z največjo blagohotnostjo upoštevati njegovo opravičbo.

Kako se bo rešilo vprašanje zaostalih davkov

Davčne uprave dobe pravico, da same in dokončno dovolijo odpis davčnih zaostankov do zneska 50 tisoč Kč, finančne direktorje pa do zneska 300.000 Kč. Ker pa se do stokrat dogaja, da se uradniki ne upajo prevzeti odgovornosti za tako velike odpise, se ustanove posebne komisije, ki jih tvorijo: predsednik davčne uprave, njen davčni referent, načelnik davčnega urada in član davčnega odbora. Ta komisija mora presojati individualno davčne zaostanke, če bi njih popolno izterjanje moglo ogroziti obstoj davkoplačevalca.

Osnovna misel te nove uredbe je, da se vsi davčni zaostanki od leta 1933, dalje pregledajo in če so ti za davkoplačevalca tako visoki, da bi ogrozili njegovo obstojnost, se morajo znižati do te mere, da se omogoči davkoplačevalcu oživiljenje njegovega podjetja.

Vse postopanje mora biti pri tem kar najbolj preprosto. Če davčna uprava nima sama zadostnih podatkov, potem zasliši strokovnjake in ljudi, ki poznajo razmere. Nato povabi davčna uprava davkoplačevalca, da ta pove, kako bi mogel poravnati zaostali davčni dolg.

Na ta način naj se pa doseže tudi to, da bo mogel davkoplačevalec tudi v bodoče izvrševati svojo davčno dolžnost. Zato bo finančna uprava z blagohotnostjo presojala vse davčne zaostanke dolžnikov, ki so vsaj deloma plačevali davke in ki brez lastne krivde niso mogli v polni meri izvršiti svoje davčne dolžnosti. Seveda pa bo finančna uprava neizprosna proti onim, ki bi skušali zlorabljati to uredbo in ki bi odlašali plačevanje davkov, čeprav bi jih mogli plačati.

Nagrada za davkoplačevalce

Davkoplačevalec, ki niso v nikakem zastanku, pa se prizna za prvi polovici leta 1936, izvršena plačila bonifikacija na neposredne davke in davek na poslovni promet, ki se giblje od 3 do 5 odstotkov.

Nato je govoril finančni minister dr. Trapl še o raznih vprašanjih, ki se tičejo državnih papirjev, deviznih ukrepov in zboljšanja kreditov.

Takoj po sprejemu novinarjev pa je že izšla uradna vest, da je finančni minister imenoval v smislu znane nastopne izjave ministrskega predsednika dr. Hodže, katerega glavne misli smo objavili tudi mi, posebno komisijo za pritožbe. Ta komisija naj spravi v sklad potrebe prebivalstva z onimi finančne uprave. Obenem pa naj opozori tudi na vse napake, ki bi se pojavile v finančni ter davčni upravi. V tej komisiji, ki ji predseduje finančni minister, pa niso le uradniki, temveč tudi zastopniki gospodarstva, in sicer v prav lepem številu.

Delo te komisije bo brez dvoma rodilo najlepše uspehe in že itak dobra čsl. finančna uprava se bo še znatno zboljšala in poenostavila. Pri nas, ki imamo neprimer- no slabšo upravo, bi bile potrebne takšne komisije v prav vseh ministrstvih in prav v vseh teh komisijah bi morali biti tudi močno zastopani gospodarski ljudje! Je to

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

edina pot ne samo, da se zboljša naša uprava, da se poenostavi njeno poslovanje in poveča njena ekspeditivnost, temveč da se tudi onemogoči korupcija. Pa tudi takšnih nepotrebnih in silno škodljivih novotarij bi bili rešeni, kakor smo jih občutili z monopolizacijo šolskih zvezkov in knjig.

Ni stanja, ki ga ne bi bilo mogoče zboljšati, če je tu prava volja. Bojimo se le, da pri nas te volje kljub vsej mizeriji še vedno ni! Zato tudi ni zboljšanja, niti prvih znakov za zboljšanje!

Zunanja trgovina

Stanje naših aktivnih kliringov

Po izkazu Narodne banke z dne 18. t. m. se je znižal saldo našega kliringa z Nemčijo od 463 na 452-7 milijona Din.

Saldo v italijanskem kliringu je padel od 1733 na 17085 milijona dinarjev.

Bolgarski kliring se je dvignil od 103.000 na 195.000 Din.

Dolg Turčije pa je narasel od 16 na 19 milijona Din.

Belgija dovoljuje za februar neomejen uvoz klobas, salam, konzerviranega in posušenega mesa.

Češkoslovaška je uvozila v januarju 22.978 preščen, dočim jih je v lanskem januarju samo 12.000. Zato se je tudi zelo povečal naš izvoz preščen v Češkoslovaško. Lani smo izvozili 4157, letos pa 6930 preščen.

Med Madjarsko in Anglijo je bil sklenjen dogovor, po katerem bo Madjarska mesečno odplačevala po 6000 funtov na račun svojega lanskega dolga v višini 150.000 funtov.

Da bi povečali izvoz sladkorja iz Romunije, so romunske sladkorne tvornice predlagale, da država za tri leta opusti vsako obdajenje sladkorja, tvornice pa ji bodo mesto tega plačale letno 1,1 milijarde lejev. Država bo prihranila stroške za kontrolo, tvornice pa bi dobile porabila za izvozne premije. Najbrže bo na tej podlagi prišlo do sporazuma.

Angleške oblasti so zaplenile še več italijanskih pošilk, ki so bile poslane v Anglijo iz Avstrije, kakor da bi šlo za avstrijsko in ne za italijansko blago.

Francoska avtomobilska tvornica Peugeot je dosegla lani 45,9 milijona frankov čistega dobička, dočim ga je l. 1934 dosegla samo 38,3 milijona. Tvornica bo izplačala letos 25 frankov dividend od vsake delnice.

Zborovanje obrtnikov

Zveza obrtnih društev dravske banovine sklicuje za nedeljo, dne 8. marca ob 10. dop. v veliki dvorani Trgovskega doma zborovanje vsega obrtništva. Na zborovanju se bo razpravljalo zlasti o pavšalnem obdajenju obrtnikov in o razdolžitvi obrtnikov.

pomočnika. Ker se čutim za to mesto sposobnega, vas prošim za podelitev mesta meni.

Roj. sem 28/6 1910 v Ribnici dolnj. pristoj. v Ljubljano. Po poklicu trgovski pomočnik ali sedaj brez službe.

Moje službovanje sem vršil pri podružnici tvrdke Ivan Poljanec v Mariboru ker je omenjena tvrdka likvidirala podružnico Mariborsko vsled denarne krize sem sedaj kod provizijski potnik manufakture »Obrok« v Ljubljani. Ker si pa želim stalno mesto bi šel kod prodajalec k vašemu podjetju.

Prepisane reference in spričevala prilagam. Če mi vaše podjetje podeli mesto bodem kot poštenjak vestno za trdno delal v vseh ozirih.

S spoštovanjem

Janko Hren

Prvi se ni posebno odrezal. Predvsem je njegova ponudba, v posameznih stvkih, nerazumljiva. Ni lahko doumeti, kaj je Janko hotel povedati.

Trdi, da je brezposeln, a obenem navaja, da je uslužben »kod« (pravilno: kot) provizijski potnik. Očividno je, da je hotel Janko ponudbo učeno napisati. Pa mu je spodletelo.

Bolje bi bilo, če bi ponudbo napisal v vsakdanji govorici. Preprosto in kratko. Tako njegova ponudba ne bi bila kup zmedenih stavkov, ampak bila bi učinkovito pismo, ki bi, verjetno, prej doseglo svoj namen. Tudi pravopisnih in slovničnih napak bi bilo manj. Zlasti če bi ponudbo večkrat prebral, glasno prečital, popravil in naposled opilil. Naglica in površnost sta tudi zakrivili, da ni naveden v ponudbi ne datum ne ponudnikov naslov. Torej tvrdka ponudnika niti poklicati ne bi mogla, čeprav bi ga hotela!

Mislimo, da bi se ponudba morala glasiti takole:

Ljubljana, 9. X. 1935.

»Povejte, kaj znate!«

»Tisk«, 9. X. 1935.

P. n.

Kupec ne sme oditi iz trgovine.

ne da bi kaj kupil. Vendar se ne sme poskušati, doseči to s silo. To bi kupeca odbilo in bi se v bodoče take trgovine ogibal. Bil bi nezadovoljen s tako postrežbo. Odjemalec pa mora biti vedno dobro postrežen. Tudi se mu mora izkazati primerno spoštovanje.

Za prodajalca je slabo spričevalo, če tega ne ve ali se po tem ne ravna. Z njim bode odjemalec nezadovoljn. Še bolj pa njegov šef.

Ceprav sem šele 24 let star, vendar to točno vem. Tega sem se naučil pri tvrdki Ivan Poljanec v Mariboru, kjer sem bil doslej uslužben! Tudi strokovne knjige, ki sem jih prečital, so me o tem poučile. Vaše mnenje o tem najbrž ne bo drugačno.

Sprejmite me torej. Videli boste, da se bom znal prikupiti Vašim odjemalcem. S prijaznostjo in skrbnim obnašanjem bom skušal večati njihovo število. S tem boste prav gotovo tudi Vi zadovoljni.

Priporočam se s spoštovanjem

Janko Hren,

Ljubljana,

Hrvatski trg 7.

Izvoz hmelja in devizni predpisi

Na zadnjem zborovanju hmeljarjev je bilo posebno mnogo govora o težavah, ki jih preživlja hmeljska trgovina, ker devizni predpisi ne upoštevajo, da se hmelj izvažna večinoma s posredovanjem komisijske trgovine. Posledica tega je bila, da so bili nekateri hmeljski komisijarji nad vse občutno kaznovani, čeprav so dejansko brez krivde in je vsa napaka le v pomanjkljivih deviznih predpisih. Ker bi sedanji devizni predpisi mogli silno škodovati vsej hmeljski trgovini, je nujno potrebno, da se devizni predpisi izpremenijo v tem smislu, da se predpisi glede zavarovanja valute prilagode potrebam hmeljske trgovine. V ta namen je pretekli teden interveniral v Beogradu generalni tajnik Zbornice Ivan Mohorič v spremstvu trgovca Osela pri finančnem ministru in ga opozoril na pomanjkljivosti deviznih predpisov glede hmeljske trgovine. Obenem ga je tudi opozoril na primer, ki ga je doživel g. Oset in ki zlasti drastično dokazuje, kako so sedanji devizni predpisi za hmeljsko trgovino nemogoči. Finančni minister je z zanimanjem poslušal izvajanja gen. tajnika in odredil, da dva uradnika na kraju samem pregledata poslovanje izvoznikov hmelja in predlagata nato potrebne izpremembe deviznega pravilnika.

Izpit za elektroinstalaterje

Zbornica za TOI v Ljubljani naznanja, da bodo izpiti za elektroinstalaterje v mesecu marcu. Prijave je vložiti, oziroma poslati zbornici do 20. februarja. Predhodno je predložiti vsa usposobljenostna dokazila v overovljenju pristojnemu »Združenju pooblaščenih elektrotehnikov« v Ljubljani, kjer prejmejo kandidati tudi vsa potrebna navodila glede prijav. O pripustitvi k izpitu in natančnem datumu, kdaj bo izpit, bodo kandidati obveščeni s posebno zbornično odločbo.

Dražba kožuhovine v Ljubljani

se ponovi dne 9. marca. Tudi za to dražbo je zanimanje inozemstva že močno. Lovci, pošljite blago čimprej »Divji koži«, Ljubljana — Velesejem, da zamore pravočasno obvestiti inozemstvo o naših zalogah krzna.

Sejmi in razstave

Prijavnice k udeležbi na letošnjem velesejmu v Ljubljani, ki bo od 30. maja do 8. junija, je uprava velesejma že razposlala. Ako kaki trdijo prijavna tiskovna slučajno ne bi bila dostavljena, naj jo izvoli zahtevati od urada velesejma v Ljubljani.

»Industrijski Pregled«

Januarska številka tega odličnega beograjskega mesečnika je v prvi vrsti posvečena našemu lesnemu gospodarstvu, ki je danes tudi centralni problem vsega našega narodnega gospodarstva. Iz vrste člankov omenjamo samo nekatere najbolj aktualne: dr. Ulmanský: Efekti in obramba pred sankcijami — dr. B. Vošnjak: Jugoslovanski blagajniški zapisi —

dr. Tomičić: Kriza našega lesnega gospodarstva — Inž. Manojlović: Nekateri napake našega lesnega izvoza — Inž. Dubravčić: Nedostatki in težkote v akciji — Oton Heinrich: Potrebe naše industrije trdega lesa — Dr. Marinković: Kaj nam pravi podatki o svetovni lesni trgovini — Ružička: Italijanski lesni trg — Dr. Vitez: Razmere v romunski lesni industriji — Hronicus: Gospodarsko življenje in politika — Dr. Musulin: Statistični pregled — Industrija špirta v Jugoslaviji — Z nacionalno motorno gorivo — Richtman: Finansiranje našega lesnega izvoza — Raić: Zasebna iniciativa pri osvajanju novih trgov — Inž. Škvarin: Cement kot faktor našega gospodarstva — Problem beograjskega velesejma — Ilić: O elektrifikaciji — Nadalje še cela vrsta drugih člankov in nad vse bogat listek ter pregled o

tujih gospodarstvih. — »Industrijski Pregled« prav toplo priporočamo.

Nova petletka Turčije

Prvi turški načrt o industrializaciji dežele bo v kratkem izveden in sedaj se pripravlja Turčija, da tudi v prihodnjih letih z načrtnim gospodarstvom zboljša svoje gospodarstvo. Prvi načrt je veljal za dobo treh let in se je nanašal na tekstilno, papirno, premogovno industrijo ter industrijo stekla. Novi načrt pa obsega dobo petih let in z njim se hoče izvesti elektrifikacija dežele in povečati obseg rudarske proizvodnje. Za izvedbo načrta je namenjenih 100 milijonov turških lir. Vlada namerava v svrhu uspešnejše izvedbe načrta vse rudnike nacionalizirati ali pa jih podvreči posebni državni kontroli.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

152 — Vlaardingen: bukove doge Ia., pripravne za izdelovanje sodčkov za surovo maslo, popolnoma bele, cilindrično žagane, les za križanje bukovih sodčkov;
153 — Carigrad: čevljarški klinčki.

Deželni pridelki:

154 — Basel: laneno olje in zdravilne rastline;
155 — Dunaj: Ponujata se dva zastopnika, in sicer eden za konzerve iz povrtnine, semena in go-be, drugi pa za konzerve iz povrtnine in čebulo;
156 — Rotterdam: korenine od cikorije;
157 — Bruselj: oljate pogače;
158 — Brno: sezamovo olje;
159 — Praga: karfiola.

Proizvodi sadjarstva:

160 — Dunaj: ponujata se dva zastopnika, in sicer eden za sadje (česplje, grozdje, orehe in pekmez), drugi pa za sadne konzerve.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

161 — Bruselj: živi zajci, fazani in prepelice;
162 — Dunaj: ponuja se zastopnik za surove kože;
163 — Berlin - Charlottenburg: živa in zaklana perutnina;
164 — Haag: vodne bolhe (daphnie) za ribjo hrano.

Industrijski izdelki:

165 — Dunaj: neka trdka hoče izvažati v Indijo in Vel. Britanijo kovinsko blago (verige in klince) ko tudi druge predmete;
166 — Anvers: kalcijev cianamid;
167 — Dunaj: steklenina (čase, dekorativne čase, vaze itd.) porcelan in keramika (garniture za čaj, kavo in jedila), zlasti se zahteva porcelan iz keramike z dekoracijami v narodnih motivih, nadalje hišne copate, opanke in sploh vsi predmeti domače narodne industrije;

168 — New York: proizvodi domače industrije (lesni izdelki in rezbarski izdelki), narodne vezenine in domače tekstilno blago);
169 — New York: stanovanjske in kuhinjske potrebščine, igrače, nacionalne vezenine, novosti in podobno;

170 — Dublin: ponuja se zastopnik za tapetniško blago, za zavese, čipke za zavese iz umetne svile.

Razno:

150 — Liberce: bičniki;
151 — Carigrad: pletena žica, jeklo vseh vrst, bela pločevina za konzerve in petrolejski sodi, galanterijsko blago iz bele pločevine.

171 — Helsinkij (Finska) razne specialitete, novotarije, živila in sveže sadje;

172 — Pariz: ponuja se zastopnik za sol, moko, obutev, bombažno blago, kalcijev karbid, žeblice, žico za izvoz v francoske kolonije, zapadno in osrednjo Afriko, Madagaskar in Indokino.

Opozorilo: Neka nemška trdka želi uvažati v Jugoslavijo lovske puške v klirinškem prometu za jugoslovanski boksit.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže za ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih trdk Zavod ne jamči.

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 21. februarja ponudbe o dobavi 200 m³ jamskega gradbenega lesa in 3.000 kg masti za jamske vozčke; do 28. februarja o dobavi 100 m³ gradbenega lesa, bombaževine za čiščenje, izolirne vrvice, žarnic in vrečastih polov za elemente.

Gradbeno odelenje direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 25. februarja ponudbe za dobavo »Walterjevih« sprav.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 26. februarja ponudbe o dobavi Dräger-Kali-patron, rezervnih delov za centrifugalno sesalno, avtomatičnih tropolnih oljnih sklepov, reducirnega ventila, analitičnih utežev in libele za tehtnico, tesnilnih obrobov za »Klinger« parne ventile, upornih segmentov in izolirnih cevi.

(Predmetni oglasi so interesentom v pisarni Zbornice za TOI na vpogled.)

Nove knjige

Ivo Šorli: Izbrani spisi

Šesta knjiga. Strani 246. Založba tiskarne Merkur v Ljubljani, 1936. Prejeli smo zadnjo knjigo Šorlijevih izbranih spisov, ki jih je uredil pisatelj sam in imajo zato še tem večjo vrednost. Saj bo vsakogar zanimal celotni razvoj tega pisca iz naše starejše generacije, znanega iz preloma v začetku tega stoletja v zvezi z moderno, pa tudi

zaradi njegovega letošnjega uspeha s povestjo 50 odstotkov.

V zadnji zvezek izbranih spisov je prevzel Šorli spet prav raznolike spise od detektivske povesti »Pasti in zanjke« pa do drobnih slik in črtic, za katere so značilne »Olgina sobica« pa »Abeceda in filozofija« in »Mirakel«. Novela »Klic čez vodo« učinkuje v tej sredini tem pretresljiveje in spominja na avtorjeva najlepša dela. Vzpreja se ji zgodba o »Kazalcu na dvanajstih« spajajoča z nevsiljivo ironijo celotni Šorlijev izbor. Starejšim bralcem bo morda prav po tej svoji načelni objektivni usmerjenosti ostal Šorli za vselej priljubljeni realist in ga bodo uživali ne glede na jezikovno monotonost. Za zabavo je poskrbel pisatelj »Pasti«, dočim je mnoge velike spise izločil. Izbor bo torej zanimal tudi literarnega zgodovinarja. Vse Šorlijeve knjige izbranih spisov so tiskane na lepem papirju in se dobe tudi enotno vezane v dragoceni opremi, za kar zasluži založba tiskarne Merkur vse priznanje. Naročajo se neposredno v tiskarni Merkur, Gregorčičeva 23.

Doma in po svetu

Banovinski svet dravske banovine je začel v ponedeljek zasedati z velikim uvodnim ekspezojem bana dr. Natlačena.

Za našega generalnega konzula v Milanu je imenovan dosedanjí odpravnik poslov v Berlinu Svetozar Rašić.

Ze to spomlad se bodo začela v južni Srbiji razna javna dela, ki bodo po »Politiki« veljala okoli 60 milijonov Din. Kakor iz srca privoščimo južni Srbiji, da se olajša njeno stanje z javnimi deli, tako pa vendar moramo tudi pri tej priliki ponoviti svoje staro vprašanje: Kaj pa je z javnimi deli v Sloveniji?

Pravosodni minister je izdal pravilnik o nagradah odvetnikom. Pravilniku je dodana tudi tarifa o odvetniških honorarjih.

Za obisk letošnjega zagrebškega in ljubljanskega velesejma je dovoljen popust pri plačilu potnega viza. Za vizum se plača samo Din 20.—

Razpuščene so občinske uprave v Škofji Loki, Mirni, Toplicah pri Novem mestu in v Črmošnjicah v novomeškem okraju.

Romunija je sklenila, da se oficalno udeleži pariške svetovne razstave l. 1937. Tudi Avstrija je sklenila, da se udeleži te razstave in da ob tej priliki izvede najobširnejšo propagando za avstrijsko blago in za obisk Avstrije. Kaj pa mi? Ali se pri nas kaj pripravlja mo na to razstavo? Ali bo tudi prihodnja svetovna razstava namenjena le nekaterim ljudem z dobrimi zvezami?

V Sarajevu je bil sklenjen dogovor med lastniki žag, da se ne sme prodajati les izpod cene lastnih stroškov. Pogajanja z lastniki velikih žag, da bi ti kupili od lastnikov manjših žag 20 do 30 tisoč kubnih metrov mehkega žaganega lesa po ceni, ki bi bila za 10% nižja od dnevnih cen, še niso privedla do uspeha.

Pet dni so imeli čevljarji v Velsu, Užicu, Kraljevu, Gor. Milanovcu, Valjevu, Prilepu, Čačku in drugih mestih zaprte svoje prodajalne v protest proti Batinih čevljem z gumijevimi podplati, in vendar ni rodil njih protest prav nikakega uspeha. Ali res nima usoda naših domačih ljudi tega pomena kakor pa dobiček velike tuje tvornice?

400.000 Din mora plačati »Putnik« odškodnine in pravnih stroškov, ker je koncem februarja odpovedal službo svojemu generalnemu direktorju Slavku Siriševiću, ki je dobil proces proti Putniku v vseh instancah.

Težka avtomobilska nesreča se je pripetila pri Rimskih toplicah. Tovorni avtomobil, s katerim je prevažal zagrebški trgovec Lenardić jabolka v Zagreb, je s poslednje ceste zdrknil v Savinjo. Lenardić je bil pri tem ubit, tri druge osebe pa ranjene.

Tuhačevski si je ogledal francoske utrdbe na vzhodni meji in francoske tvornice orožja.

Poljska javnost kaže precejšnjo vznemirjenost zaradi rusko-francoskega pakta. Vse kaže, da je namen obiskov nemških ministrov v Varšavi, da izkoristijo to razburjenje za utrditev poljsko-nemških odnosov.

Na drugi strani pa je še mnogo težje vplivalo, ker noče Nemčija plačati Poljski svojega dolga za prevoz skozi poljsko ozemlje. Ta

dolg znaša že več ko 100 milijonov zlotov. Naravno, da so poljski listi zaradi tega ogorčeni. Tako piše list »Gonjec«: »Dokler bo svet stal, ne bosta Poljak in Nemec prijatelja!«

Nemški državni dolgovi so narasli od marca 1933, ko so prevzeli oblast narodni socialisti, za 28 na 15 milijard mark. Pri tem pa niso všteli nemški državni menični dolgovi, ker je nemška vlada na stališču, da se ti dolgovi računajo šele ob njih zapadlosti. Teh dolgov pa je tudi za več ko 5 milijard mark.

Število avtomobilov se je v Avstriji v zimskih mesecih 1935/36 povečalo za 7000 ali za 20%, ker je avstrijska vlada odpravila doklado na avtomobile.

Starherberg je odložil svoje potovanje v Rim, dokler Italija ne plača svojih velikih zaostankov za avstrijske dobave.

Bivši predsednik dume in prvi vojni minister Rusije po revoluciji Gučkov je umrl.

Gorkijev zavod za svetovno literaturo nameravajo postaviti sovjeti. V ta namen bo zazidana ploškev 18 ha. Ze sedaj, je zbranih za zavod 50.000 knjig in več ko 43.000 umetniških ilustracij.

Trocki, ki živi sedaj na Poljskem, leži baje na smrtni postelji.

Zlato vročico preživlja Brazilija, ker so se razširile vesti o najdbi velikih zlatih ležišč v okraju Rio Branco.

»Dobro mi je! Poljub!« te besede bodo smeli odslej italijanski vojski brezplačno dodati svojim brojavkam iz Afrike svojim dragim. Verjetno je, da se bo sedaj popolnoma izpremenila slika na etipskem bojišču.

V Siriji še vedno ni nastal mir. Nad Damaskom je bilo proglašeno obredno stanje. Na strehah hiš so postavljene strojnice. Velik del mesta pa ne simpatizira z demonstrantmi, ker so zaradi demonstracij zastali vsi posli.

V protest proti cenzuri časopisov je bila v Venezueli proglašena generalna stavka.

Pri nočnih vajah blizu mesta Malacky na Slovaškem sta trčili dve vojaški letali. Oba pilota in oba spremljevalca so se ubili.

Zaradi zadnjih snežnih viharjev v Grčiji je umrlo 75 ljudi, 150 pa je bilo več ali manj ranjenih.

Poldrug milijon žarnic so izvozili Japonci na Poljsko pod imenom češkoslovaških žarnic. Pri tem jim je pomagala neka dunajska in neka čsl. trdka.

V nekem predmestju Benetk je eksplodirala tvornica mehaničnih ur. Škoda znaša nad en milijon lir.

35 ljudi je zmrznilo v Italiji zaradi silnega mraza.

Tržna poročila

Mariborski trg

Na sejem z dne 11. februarja je bilo prignanih 10 konj, 8 bikov, 42 volov, 298 krav in 10 telet, skupno 418 glav živine. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile te (za 1 kg žive teže): debeli voli od Din 250 do Din 3.—, pol-debeli voli od 2.— do 280, plemeniti voli od 240 do 3.—, biki za klanje od 2.— do 280, debele klavne krave od 2.— do 290, plemenske krave od 180 do 225, krave za klabasiranje od 125 do 175, molzne krave od 2.— do 3.—, breje krave od 250 do 350, mlada živina od 275 do 360, teleta od 3.— do 4.—. Prodanih je bilo 211 glav živine.

Mesne cene: volovsko meso I. vrste Din 8.— do 10.—, II. vrste 6 do 8.—, meso bikov, krav, telic od 4.— do 6.—, telečje meso I. vrste 8.— do 10.—, II. vrste 4.— do 6.—, svinjsko meso, sveže 8.— do 10.—.

Radio Ljubljana

Sreda, dne 19. febr. 12.00: Ura slovenskih pesmi (plošče) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, objava sporeda — 13.15: Valčkova ura (plošče) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Otroška ura: Ročna izredovalna dela (Zdravko Omerza) — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura: Gospodarski pomen naših voda (Vl. Kapus) — 20.00: Prenos iz ljubljanske opere. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Matija Bravničar). Četrtek, dne 20. febr. 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Gregorčeve skladbe (Radijski orkester) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Lahka instrumentalna glasba (plošče) — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Veliki predpustni radijski semenj — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Ura plesne glasbe (plošče).

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba — Zahtevajte cenik!